

FHN

Gedrag en Gehoorzaamheid

Tips en uitleg Sociale Huis Hond

Versie: 2018

INHOUDSOPGAVE

ALGEMEEN	3
PROGRAMMA VAN EISEN	4
1. Lopen aan de lijn	4
2. Geluidproef	5
3. Voedsel weigeren	5
4. Visuele prikkel	6
5. Achterlaten met afleiding (groepsoefening)	6
6. Omgang hond - hond (groepsoefening)	6
7. Omgang hond - mensen	7
8. Komen indien geroepen (groepsoefening)	8
9. Omgang begeleider - hond	8
TOT SLOT.....	9
Voorbeeld van een examenparcours SHH	9
Loopschema voor oefening 1 "Lopen aan de lijn"	10

Een aantal jaren geleden is door het bestuur van de Federatie Hondensport Nederland (FHN) de opdracht gegeven aan de coördinator Gedrag & Gehoorzaamheid (GG) een programma te ontwikkelen, waarmee het sociale gedrag van een hond goed en eenduidig kon worden beoordeeld. Deze opdracht heeft geleid tot het reglement Sociale Huishond (SHH).

In het hoofdstuk “Algemeen” van het sociale huishond reglement staat de volgende alinea: **“Om te voorkomen dat de oefeningen niet conform het reglement worden uitgevoerd, dient de keurmeester ervoor te zorgen, dat de ringmeester(s) goed geïnstrueerd worden en weten hoe zij zich dienen te gedragen tijdens de uitvoering van de oefeningen. Bij elke oefening worden ook algemene instructies beschreven. Elke ringmeester wordt geacht hiervan op de hoogte te zijn”.**

Tijdens het afnemen van SHH examens zien wij, de keurmeesters, steeds meer dat instellingen aangesloten bij de FHN een eigen invulling geven aan de reglementen voor dit examen. Het kan dan ook zo maar voorkomen, dat je als keurmeester op bijvoorbeeld minstens twee verschillende uitvoeringen tegenkomt van dezelfde oefening tijdens het afnemen van vier opeenvolgende examens.

Op zich is het reglement eenduidig en duidelijk opgezet, maar veel mensen hebben moeite met de taal waarin dit is opgeschreven. Helaas is het nodig om het zo strikt op te schrijven en wel om te voorkomen dat er (grote) mazen in het net komen te zitten.

Om nu toch aan de eis van ons hoofdbestuur te kunnen voldoen, hebben we gemeend om het reglement voor het SHH-examen in een iets andere context te verduidelijken. We hopen op deze manier meer duidelijkheid te verschaffen aan de deelnemers en de ringmeesters/ ringhulpen. Wij denken dat de examenoefeningen dan op meer plaatsen conform het reglement zullen worden uitgevoerd.

ALGEMEEN

In het programma sociale huishond zijn een aantal oefeningen opgenomen waarin het mogelijk is om een eventuele agressiviteit van honden te kunnen ontdekken. De oefeningen kunnen er natuurlijk ook voor dienen om agressief gedrag om te kunnen buigen naar gewenst gedrag. Als u dan ook het examen sociale huishond met een voldoende resultaat hebt afgelegd en daarnaast ook nog het principe huldigt dat u een hond heeft voor uw plezier en niet voor het chagrijn van een ander, dan mag u er vanuit gaan dat u met uw hond door vele mensen als niet hinderlijk voor de omgeving beschouwd zult worden.

Om die reden is het examen sociale huishond ook het eerste diploma wat van u verlangd wordt als u met uw hond bij de FHN Gedrag en Gehoorzaamheid (GG) diploma's wilt gaan halen en/of wedstrijden wilt gaan lopen. Dit houdt in dat honden al op (zeer) jeugdige leeftijd zullen deelnemen aan dit programma.

Het is niet de bedoeling dat de oefeningen, die de hond op het examen moet uitvoeren, angstig of agressief gedrag van de hond opleveren. Of met andere woorden: **het examen mag voor de hond nooit een negatieve ervaring zijn.** De keurmeester is daarom bevoegd een proef voortijdig te beëindigen in het belang van de betrokkenen: hond(en), deelnemer(s) of de keurmeester zelf.

Voor het examen Sociale Huishond geldt het “Algemeen Reglement Gedrag en Gehoorzaamheid” van de FHN, voor zover van toepassing en voor zover daar in dit reglement geen uitdrukkelijke uitzondering op wordt gemaakt. Met klem raden we u dan ook aan om even de paragrafen 1.1 (stand-in hond), 6.7 (halsbanden), 6.8 (uitlezen identificatiechip), 6.11 (speeltjes en/of voedsel op het examen) en 6.21 (bevuilen van het examenterrein)

Voor de oefeningen 6 en 8 wordt in overleg met de keurmeester op het examenterrein een vak van minimaal 20x20 meter afgebakend (met lint, bollen, pylonnen of iets dergelijks).

Beoordeling

Elke oefening wordt beoordeeld met een kwalificatie onvoldoende (O), matig (M), voldoende (V), ruim voldoende (RV) of goed (G). De kwalificaties proberen zo veel mogelijk houvast te geven over het beoordelen van oefeningen, maar het gaat om de gehele uitvoering van de oefening en het oordeel van de keurmeester is bindend.

De lijn moet bij alle oefeningen waar bij de hond is aangeliind slap of wel in een u vorm hangen. Een hond die consequent een oefening in een strakke lijn werkt, zal worden beoordeeld met een onvoldoende. Bevuilen van het terrein leidt tot 1 kwalificatie lager.

Het SHH reglement is niet bedoeld om uitpuittend te zijn. Bij het beoordelen gaat het om de totale indruk van de oefening.

PROGRAMMA VAN EISEN

Zoals beschreven in paragraaf 6.8 van het Algemeen Reglement Gedrag en Gehoorzaamheid zal de keurmeester voor aanvang van het examen controleren of uw hond geschikt is. Kan dit uitlezen niet door de keurmeester worden uitgevoerd, dan is het toegestaan om dit uit te laten voeren door iemand anders of de geleider zelf.

Het sociale huishond examen kent een aantal oefeningen, waarvoor minimaal de kwalificatie voldoende voor moet worden behaald om het diploma te kunnen behalen. Deze oefeningen zijn:

- oefening 1. Lopen aan de lijn
- oefening 6. Omgang hond – hond,
- oefening 7. Omgang hond – mensen,
- oefening 8. Komen indien geroepen,
- oefening 9. Omgang begeleider – hond.

Indien één van bovenstaande oefeningen als matig of onvoldoende is beoordeeld, wordt de combinatie afgewezen. Als een combinatie een matig of onvoldoende heeft voor oefening 6 of 7 dan wordt de combinatie tevens uitgesloten voor oefening 5 en 8. Dit houdt dus in dat oefening 5, achterlaten met afleiding en oefening 8 “Komen indien geroepen” alleen mag worden gedaan met honden, die in de proeven 6 en 7 geen angst en/of agressie naar mensen of honden hebben getoond. Echter wordt deze oefening door de keurmeester beoordeeld met een kwalificatie matig of onvoldoende, dan wordt de combinatie als nog afgewezen.

Naast bovenstaande eisen geldt, dat een combinatie wordt afgewezen als:

- meer dan drie keer een kwalificatie matig (M) heeft behaald,
- meer dan een keer een kwalificatie onvoldoende (O) heeft behaald,
- twee keer een kwalificatie matig (M) en een keer de kwalificatie onvoldoende (O) heeft behaald.

Voor alle duidelijkheid: een combinatie die een keer de kwalificatie onvoldoende (O) en een keer de kwalificatie matig (M) is dus geslaagd.

Op de kwalificaties “Goed, Ruim Voldoende en Voldoende” zal in dit document niet worden ingegaan, maar het spreekt voor zich, dat indien de oefening niet geheel conform de reglementen is uitgevoerd, de kwalificatie “Ruim Voldoende” of “Voldoende” zal worden gegeven. Omdat de kwalificaties “matig en onvoldoende” u snel in de gevarenzone brengen om afgewezen te worden voor het diploma, worden ze specifiek genoemd.

1. LOPEN AAN DE LIJN

Essentie van de oefening

Iedere dag laat een hondenbezitter zijn hond een aantal keren uit of wordt de hond meegenomen om een fijne wandeling te maken. Tijdens de wandeling verwacht u niet van de aangeliinde hond, dat deze constant naar u opkijkt en zodoende geen interesse zal tonen in zijn omgeving. Uiteraard vindt u het prettig dat u degene bent die bepaalt waar de wandeling heen gaat. u verlangt van uw hond dat deze niet constant in een strakke lijn meeloopt en zodoende tracht te bepalen waar de wandeling heen moet.

Uitvoering

De hond moet gewoon meelopen, gaan zitten als dit door u gevraagd wordt en niet constant trekken aan de lijn. In de bochten mag de geleider best de hond door de bocht lokken. De hond mag zich niet verzetten tegen dat "leiden" en moet gewoon meegaan. Praten tegen de hond is toegestaan, maar probeer dan zo weinig mogelijk het volg commando te gebruiken. Zo zal "goed zo", "braaf" en "ga je mee" niet negatief beoordeeld worden maar steeds maar "volg, volg" wel.

Matig (M): Als de hond meermalen trekt aan de lijn, als de begeleider de hond eenmaal met moeite kan houden, als de hond zich bij leiden in de bochten verzet.

Onvoldoende (O): Als de begeleider de hond meermalen met moeite kan houden, als de hond zich continue verzet in de bochten, als de hond continue trekt. Als de begeleider continue commando's geeft.

2. GELUIDPROEF

Essentie van de oefening

Tijdens het uitlaten kan in uw hond schrikken van heel veel verschillende geluiden. Om een hond die uitgelaten wordt te leren hier mee om te gaan, is deze oefening opgenomen in het programma van de sociale huishond. Er wordt gekeken in hoeverre uw hond vluchtgedrag of angst vertoont tijdens deze oefening.

Hoe het geluid gemaakt wordt, wordt in overleg met de keurmeester bepaald. Dit kan gebeuren door gebruik te maken van bijvoorbeeld een emmer met knickers, een blik met steentjes, een houten ratel of een schot (maximaal 6 mm). Het geluid mag pas gegeven worden als de hond en begeleider ongeveer 20 meter verwijderd zijn van de plaats waar het geluid gemaakt wordt. Het geluid komt dus altijd van achter de hond

Uitvoering

De begeleider loopt met de aangelijnde hond over het terrein in een richting door de keurmeester aangegeven. Tijdens deze wandeling klinkt er plotseling een geluid op ongeveer **20 meter achter** de hond. De begeleider loopt, nadat het geluid gestopt is, nog 5 meter door en houdt dan halt. De hond dient dan onmiddellijk de zitpositie aan te nemen. Dit halt houden wordt niet opgelegd door de keurmeester en mag met een mondeling commando aan de hond kenbaar worden gemaakt. Als de hond omkijkt als het geluid klinkt, zal dit niet negatief beoordeeld worden. De hond mag schrikken van het geluid, maar de mate van schrikken kan leiden tot lagere kwalificaties.

Matig (M): De hond toont vluchtgedrag, maar door het ingrijpen van de begeleider gaat de hond alsnog zitten.

Onvoldoende (O): De hond is angstig en/of reageert niet meer op de begeleider en wil alleen maar vluchten.

3. VOEDSEL WEIGEREN

Essentie van de oefening

Niet iedereen is een hondenliefhebber. Helaas zijn er mensen, die er niet voorschromen om uw hond slecht voedsel aan te bieden. Ook is het al voorgekomen dat inbrekers honden hebben afgeleid door hun voedsel aan te bieden om zo hun slag te kunnen slaan. Om nu te voorkomen dat uw hond allerlei voedsel oppakt of aanneemt is deze oefening in het leven geroepen.

Uitvoering

De instelling stelt de keurmeester drie verschillende soorten voedsel beschikbaar. De verschillen in de voedselsoorten, die worden aangeboden zijn:

- voedsel met sterk geur (rookworst, frikadel of pens),
- voedsel wat op een normaal hondenmenu staat (hondenkoek of hondenvoer),
- voedsel wat een hond zoal op straat kan vinden (een stuk brood, kaas of een koek).

De verschillende soorten voedsel liggen op een verharde ondergrond, verspreid op een rechte lijn van ongeveer 20 meter. De hond moet er makkelijk bij kunnen. De maximale toelaatbare afstand tussen het voedsel en de hond is 1 meter. We zien vaak, dat de begeleider zijn hond echt over het voedsel laat lopen. Dit is niet nodig om een kwalificatie "goed" te krijgen. Wel letten we er op dat de afstand tussen hond en voedsel niet groter is dan 1 meter. Een te grote afstand zal leiden tot een kwalificatie "matig" of "onvoldoende".

Matig (M): De hond pakt voedsel op, maar laat het los op last van de begeleider. De hond loopt met een grote boog om het voedsel heen.

Onvoldoende (O): De hond eet het voedsel op. De begeleider houdt de hond zo kort dat de oefening niet te beoordelen is.

4. VISUELE PRIKKEL

Essentie van de oefening

Er zijn soms mensen, die er op uit zijn om uw hond te laten schrikken door uw hond onverwacht een vreemd voorwerp te laten zien. Hun bedoeling is dan dat uw hond angstig wordt. Door angst zou uw hond kunnen vluchten, zeker als u uw hond op dat moment niet aangeliind had.

Uitvoering

Het voorwerp kan alleen bestaan uit een normaal formaat paraplu of een vlag. De ringmeester stelt zich achter een muur of schot op, onzichtbaar voor de hond. Als de begeleider met zijn hond de muur of het schot tot op 5 meter is genaderd, laat de ringhulp het voorwerp aan de hond zien. Na ongeveer 3 seconden legt de ringhulp het voorwerp op de grond. Wordt de vlag gebruikt als visuele prikkel, dan is het niet nodig dat de combinatie over de vlag loopt. Het is aan de ringhulp om de vlag zo neer te leggen, dat het mogelijk is voor de combinatie om er langs te lopen zonder van hun baan af te wijken.

Matig (M): De hond loopt met een grote boog om het voorwerp heen. De hond wil niet op last van de begeleider doorlopen, begeleider moet aandringen. De hond wil niet gaan zitten.

Onvoldoende (O): De hond wil alleen maar vluchten. De hond bijt het voorwerp. De hond luistert niet meer naar de begeleider.

5. ACHTERLATEN MET AFLEIDING (GROEPSOEFENING)

Essentie van de oefening

U moet even een paar boodschappen halen bij de plaatselijke supermarkt en besluit om uw hond mee te nemen. Omdat het niet is toegestaan de hond mee naar binnen te nemen, legt u uw hond vast in de buurt van de winkelingang. Vervolgens gaat u naar binnen en vertrouwd er op dat uw hond rustig op u blijft wachten, terwijl het een komen en gaan van winkelende mensen is. Het zou ook zo maar kunnen dat er iemand langskomt, die zijn hond aan het uitlaten is, terwijl u aan het winkelen bent. Niets is er prettiger voor u en voor de passanten, dan dat uw hond onder alle omstandigheden rustig uw terugkomst afwacht.

Uitvoering

Op het veld staat een groep figuranten te praten (kan ook gebeuren bij de supermarkt). Als de begeleiders hun hond verlaten hebben, sluiten ze zich bij deze groep aan. Op teken van de keurmeester zal de groep figuranten een wandeling langs de honden gaan maken en blijven de begeleiders keuvelend achter. Na de wandeling keren de figuranten weer bij de begeleiders terug en hervatten het gesprek. Terwijl u daar staat te praten komt er iemand langs met een hond, om bijvoorbeeld een brief te gaan posten. Op de terugweg passeert hij de honden nog een keer. Als deze hond uit beeld is, zal de keurmeester aangeven, dat u terug mag keren naar uw hond. De keurmeester zal aangeven dat het einde oefening is, wanneer alle begeleiders weer naast hun hond staan. Geeft u commando's of noemt u de naam van uw hond, nadat u de hond verlaten heeft, dan zal dat leiden tot aftrek.

Matig (M): De hond onrustig is, een beetje heen en weer loopt zonder in een strakke lijn te komen, wat blaft / piept. De hond loopt al snuffelend in de strakke lijn en zou indien de hond niet was aangeliind weggelopen zijn

Onvoldoende (O): De hond valt uit of loopt weg of probeert te vluchten.

6. ONGANG HOND - HOND (GROEPSOEFENING)

Het lopen aan de lijn wordt in deze oefening niet beoordeeld. Dit is al gebeurd in oefening 1."Lopen aan de lijn".

Essentie van de oefening

Vaak zult u tijdens het uitlaten of tijdens een wandeling andere mensen met honden tegenkomen. Wat is er dan mooier dat de honden elkaar dan kunnen passeren zonder gegrom, gesnauw of andere negatieve uitlatingen van de hond. Niemand zal graag door zijn hond in de richting van de andere combinatie gesleurd worden om daarna zijn uiterste best te moeten doen om een vechtpartij tussen de honden te doen voorkomen. Door deze oefening willen we u een trainingmethode aanreiken om het bovenstaande te voorkomen.

Uitvoering

In samenspraak met de keurmeester wordt er op het examenterrein een vak van minimaal 20x20 meter uitgezet. In het vak zullen gedurende deze oefening maximaal 6 deelnemers lopen. De keurmeester zal de combinaties opdracht geven in het vak door elkaar heen te lopen. De begeleiders mogen tegen de honden praten om de aandacht vast te houden. Op het teken van de keurmeester houden alle begeleiders halt met de honden naast zich in de zitpositie. Op teken van de keurmeester lopen er twee combinaties langs elkaar heen en wel zodanig dat de honden elkaar tegemoet lopen. Tijdens het passeren mag de afstand tussen de honden niet meer dan 1 meter bedragen.

Matig (M): Hond fixeert een of twee keer een andere hond. Hond verandert bij meer dan de helft van de ontmoetingen significant van houding. De hond goed bedoeld op andere honden springt. De hond is onrustig en trekt regelmatig aan de lijn.

Onvoldoende (O): Hond valt uit, hond fixeert meer dan twee keer een andere hond, de hond is niet in bedwang te houden en trekt onophoudelijk naar andere honden/mensen toe.

7. OMGANG HOND - MENSEN

Essentie van de oefening

Tijdens deze oefening wordt de hond in een tweetal situaties gebracht om zijn gedrag ten aanzien van mensen te kunnen beoordelen. Op een mooie zomerdag besluit u om samen met uw hond een terrasje te pakken. Omdat er weinig plaats is op het terras vraagt u of u mag aanschuiven aan het tafeltje waar al een aantal andere mensen zitten. Het is dan zaak, dat uw hond zich sociaal gedraagt en zeker niet op schoot springt bij een van de andere terrasgasten. Bij het naar huis gaan beslist u de kortste weg naar huis te nemen. u moet daarvoor over de drukke weekmarkt lopen. Uw hond zal ingesloten worden door mensen en u komt ook nog een bekende tegen, die u een hand geeft en een praatje met u begint. Al pratend zal hij de hond ook nog een aai geven en denkt waar te nemen dat er iets niet goed is met het gebit van uw hond. u laat hem het gebit zien om hem er van te overtuigen, dat alles in orde is. Uw hond is erg sociaal als hij dit allemaal gelaten over zich heen laat komen.

Uitvoering

Deze twee situaties worden als volgt op het examen terrein gecreëerd. De "terraszitters" mogen de hond niet rechtstreeks aankijken of de hond dwingen om aangeraakt te worden. Toch kunnen deze "terraszitters" de oefening voor u moeilijk maken door zich druk te gedragen als u met uw hond plaats neemt op het terras. Ook zal het verleidelijk zijn voor uw hond om op te springen als zij de hond bij het aanhalen met de handen hoog benaderen. Uw hond kan dan zomaar op schoot zitten

Terrassituatie:

Liefst op een plek met verharde ondergrond wordt een terras gemaakt, waarop vier stoelen staan. De tafel ontbreekt. Omdat het mogelijk moet zijn om eventueel vluchtgedrag van de hond te kunnen vaststellen, mag het terras niet tegen een muur of hek zijn gelegen. Drie personen nemen plaats op een stoel. Op het teken van de keurmeester komt de begeleider met hond en op het terras aanlopen. De hond krijgt opdracht om te gaan zitten of liggen en dient zich rustig te gedragen in deze situatie. De "terraszitters" maken een praatje met de begeleider. Twee "terraszitters" zullen de begeleider verzoeken om de hond te mogen aaien. De hond mag naar de "terraszitters" gaan en zich vrolijk gedragen. De twee "terraszitters" aaien de hond beurtelings. De derde "terraszitter" stelt zich passief op en negeert de hond. Het is niet toegestaan dat de hond de mensen bespringt.

Driehoeksituatie:

Op een deel van het veld wordt bijvoorbeeld met behulp van drie halve bollen een driehoek uitgelegd. De halve bollen liggen allemaal ongeveer 10 meter uit elkaar.

De begeleider en hond lopen naar de driehoek waar de 3 mensen staan op de hoekpunten van de driehoek. Op verzoek van de keurmeester zal de begeleider met zijn hond een rondje buitenom de driehoek lopen. Daarna gaat

de geleider terug naar het hart van de driehoek waar hij/zij stil blijft staan met de hond naast zich in zitpositie. Op het teken van de keurmeester lopen de drie personen in de richting van de deelnemer en blijven op ongeveer 1 meter van de deelnemer stil staan. Op teken van de keurmeester stappen zij 2 meter achteruit. De keurmeester zal naar u toekomen en u een hand geven. Terwijl de keurmeester met u spreekt zal hij naast de zittende hond gaan staan om vervolgens de hond een aai te geven. Daarna gaat de keurmeester weer voor u en de hond staan en zal u vragen het gebit van de hond te tonen.

Matig (M): De hond bespringt testpersonen die niets van de hond willen. De hond gromt als de keurmeester de begeleider een hand geeft.

Onvoldoende (O): De hond toont agressie bij het betasten en het hand geven. De hond is overdreven enthousiast en daardoor niet te betasten of aan te halen. Om het gebit te kunnen tonen met de begeleider als het ware een gevecht voeren met de hond. Dit wordt uiteraard vroegtijdig door de keurmeester beëindigd.

8. KOMEN INDIEN GEROEPEN (GROEPSOEFENING)

Aan deze oefening mogen alleen combinaties meedoen, die voor alle verplichte oefeningen 6 en 7 minimaal de kwalificatie "voldoende" hebben behaald.

Essentie van de oefening

Het wordt plotseling erg druk met andere honden op het uitlaatveld. u ziet dat het gedrag onderling te wensen overlaat. u besluit daarom om uw hond bij u te roepen en hem aan te lijnen. Het is dan ook belangrijk dat uw hond naar u luistert als hij voor geroepen wordt. Dit is precies de zaak waar het in deze oefening omdraait.

Uitvoering

Deze oefening wordt uitgevoerd op een terrein van ongeveer 20 bij 20 meter. Aan de oefening doen minimaal 4 honden en maximaal 7 honden mee per sessie. Indien dit nodig moet de begeleider te allen tijde in grijpen. Op teken van de keurmeester betreden de honden en begeleiders het examenterrein. De begeleiders mogen zich vrij over het veld bewegen. De honden zijn aangeliind. Na enige tijd krijgt de eerste begeleider een seintje om zijn hond los te maken. De begeleider geeft de hond het commando om te gaan zitten of liggen. De hond moet blijven zitten of liggen, terwijl de begeleider 10 meter in de door de keurmeester aangegeven richting loopt.

Blijft de hond niet zitten of liggen, dan mag deze door de ringmeester vastgehouden worden. Vasthouden door de ringmeester levert de combinatie een kwalificatie lager op. Op teken van de keurmeester roept de begeleider de hond voor. Deze moet bij de begeleider komen en wel zodanig dat de begeleider de hond kan aanlijnen zonder zich daarvoor te moeten verplaatsen. De andere combinaties blijven in beweging zonder de combinatie te hinderen die met de uitvoerende oefening bezig is. De volgende begeleider krijgt nu een seintje om zijn hond gereed te maken om te roepen. Dit gaat zo door totdat de hele groep aan de beurt geweest is. Indien honden zich misdragen, mogen de begeleiders de hond tot de orde roepen, zonder dat dit van invloed is op het resultaat van de oefening. Tot de orde roepen dient mondeling te gebeuren.

Vasthouden door de ringmeester leidt tot 1 kwalificatie lager.

Matig (M): De hond komt niet/moeilijk. De hond laat zich niet aanlijnen. De hond doet een spelletje pak -me - dan met de begeleider.

Onvoldoende (O): De hond maakt ruzie met de andere honden. De hond komt niet.

9. ONGANG BEGELEIDER - HOND

Wordt beoordeeld aan de hand van gedrag van de hond en gedrag begeleider. In alle oefeningen heeft u laten zien, dat u op een leuke, vrolijke manier datgene van uw hond gedaan kan krijgen wat er op dat moment van u en uw hond verwacht wordt. De combinatie zal door passanten en de mensen in hun omgeving als niet hinderlijk gevoeld worden.

Uitvoering

Gedurende alle oefeningen wordt er gekeken naar de omgang van de begeleider met zijn hond. Het is belangrijk dat de hond steunt op zijn begeleider en daar dus ook steun van ontvangt, waar dat nodig is. In alle gevallen is de begeleider verantwoordelijk voor zijn hond en het gedrag van zijn hond. Indien de begeleider zich niet goed van deze taak kwijt, kan de keurmeester de combinatie van het veld verwijderen.

LOOPSCHEMA VOOR OEFENING 1 "LOPEN AAN DE LIJN"

